Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Barraca de vinya Plans d'en Quim

Talamanca

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Plans d'en Quim, 08279 Talamanca
Emplaçament	Del poble baixant a riera per obaga Castell. Al pla agafem camí esquerra i barraca en un camp dreta

Coordenades:

Latitud:	41.74839
Longitud:	1.96898
UTM Est (X):	414277
UTM Nord (Y):	4622354

Classificació

Número de fitxa	08277-165
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Contemporani
Segle	XVIII
Any	1793
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Ha crescut molta vegetació al voltant de l'estructura, podent arribar a malmetre-la.
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. cad.: 006A00043
Autoria de la fitxa	Quim Serdà Manau
Data de registre de la fitxa:	dc., 05/09/2007 - 02:00

Descripció

Barraca de planta rectangular (400 cm x 300 cm) amb l'entrada orientada a llevant. El parament està fet bàsicament de pedra seca mitjançant carreus de diferent mida i petites falques repartides per tota l'estructura. Interiorment, les primeres filades estan reforçades amb morter, igual que la porta d'entrada. Té una obertura a migdia (30 cm x 20 cm) i una altre a ponent (40 cm x 20 cm). L'entrada presenta una gran llinda monolítica aixecada que forma un lleuger arc rebaixat, i que té gravada la inscripció '1793 ANUO' . Recau damunt dos brancals formats per carreus rectangulars, algun disposat en vertical, i reforçats amb argamassa. S'observa també un marxapeu i encara es conserva la porta de fusta amb els corresponents encaixos de ferro. Les mesures de l'entrada són: 140 cm d'alt, 86 cm d'ample, i 20 cm de gruix. La coberta és feta per aproximació de filades tancant al capdamunt amb dues grans lloses, i reforçada amb dues petites bigues de fusta que trobem al sostre just passada l'entrada. Exteriorment, la coberta recau damunt lloses planes que sobresurten del parament tot formant un voladís. Hi ha força vegetació al damunt. L'alçada interior és de 230 cm. Està parcialment fumada i acumula força brossa. Alguna resta de ferro resisteix encara als murs exteriors

Història

En el cas del Bages, la presència de barraques està íntimament relacionada amb el conreu de la vinya. Tot i que actualment la vinya ha quedat reduïda a unes àrees molt concretes, la comarca compta amb una llarga tradició vinícola. Hi ha estudis que ens parlen de la importància de la vinya en aquesta zona durant l'època romana i medieval. La continuïtat d'aquest conreu i la seva importància queden palesos pels nombrosos testimonis que encara queden presents. A principis del XVIII la vinya ja era molt important a la zona del pla. A partir d'aquest moment es va viure una extensió del conreu al Bages, més en el pla que en els altiplans, que arribarà fins al s. XIX. Superada la crisi de la fil·loxera, el conreu de la vinya recuperarà el nivell productiu anterior a la crisi fins a principis del segle XX, quan el reclam de noves inversions en el camp vitícola comportà l'abandonament de terres per part d'un gran nombre de petits pagesos. El conreu de la vinya requeria una contínua presència del pagès al vinyar, fet que comportava la necessitat de disposar d'un lloc proper on aixoplugar-se o guardar les eines, més si tenim en compte que sovint hi havia una distància considerable entre la peça de conreu i la residència del pagès. La majoria de barraques tenen les parets interiors completament fumades, la qual cosa sosté la idea que servien com a aixopluc davant dels possibles canvis climàtics. Les magnífiques condicions tèrmiques que ofereixen l'interior de les barraques devien ésser una bona compensació dels rigors del sol estival, i també un lloc segur on esperar a recer el final d'un temporal. A part d'aquestes utilitzacions més genèriques, hi havia tot un seguit de funcionalitats més específiques que no es poden deixar de banda. El pagès, adaptava les construccions de pedra seca a les seves necessitats, les quals podien variar molt segons l'època, el lloc o el conreu. Als municipis bagencs del Pont de Vilomara, Talamanca i Mura, les barraques s'adossaven a les tines que hi havia a prop dels camps. A més de refugi servia per protegir l'accés a la tina per la part inferior. Les barraques bagenques presenten uns trets molt uniformes. El material bàsic és la pedra utilitzada gairebé sense treballar. Només en els llocs més destacats de la construcció, com les cantoneres, llinda o obertures es retallen les arestes dels blocs. Les barraques bagenques destaquen sobretot per la seva simplicitat. Són de dimensions reduïdes si les comparem amb les construccions més meridionals o baleàriques. La planta és quadrada o circular i d'un sol habitacle. SOLER (1994:22)

Bibliografia

SOLER i BONET, Josep (1994). Les barraques de vinya. Les construccions de pedra seca a la comarca del Bages. Centre d'Estudis del Bages, Manresa.